

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ریموند لوتا

فرستنده: فرح نوتاش

۱۴ جون ۲۰۲۰

سلطه امپریالیستی، کووید ۱۹ و تهیدستان داغ لعنت خورده

با گسترش پندمی کووید ۱۹ در سراسر دنیا، اقتصاد جهانی منقبض شد. در سراسر کره ارض، رنج و مرگ ناشی از ویروس اوج گرفته و پاسخ نظام جهانی امپریالیستی خاصه امپریالیسم امریکا به این وضعیت همان پاسخ همیشگی است: تلاش برای حفظ منافع و کارکرد سودآور امپراتوری... که تأثیراتی به مراتب هولناک تر، به ویژه بر کشورهای تحت سلطه خواهد گذاشت.

شواهدی از بخش های مختلف «جنوب جهانی» که اکثریت بزرگ بشریت ستم دیده در آنجا زندگی و کار می کنند: مدرک شماره یک: اولتیماتوم سفیر امریکا به حکومت مکزیک. اگر جرأت کنید کارخانه های متعلق به بنگاه های تولیدی امریکائی را تعطیل کنید به جای دیگری منتقل شان می کنیم.

در نزدیکی مرز با امریکا، صدها هزار کارگر مکسیکوئی برای کارخانه های امریکائی یا برای صنایعی که به مقاطعه داده شده، کار می کنند. کارشان تولید قطعات کمپیوتر، هواپیما، خودرو؛ تلویزیون و سایر لوازم الکتریکی است که عمدتاً راهی بازار امریکا می شود. متوسط دستمزد این کارگران یک نهم دستمزد در کارخانه های خود امریکا است. وضع ایمنی کار و حفاظت از محیط زیست در این کارخانه ها در پائین ترین سطح ممکن است.

وقتی که شیوع ویروس کرونا ناگهان در این کارگاه ها و کارگاه های دیگر اوج گرفت، کارگران بیمار شدند یا در محل کار جان باختند و از سوی دیگر امکانات اندکی برای تست ویروس در دسترس بود، وزارت بهداشت مکسیکو دستور بستن واحدهای تولیدی را صادر کرد. این یک تدبیر ایمنی ابتدائی بود. اما از نظر امپریالیست های امریکائی، این عملی غیر قابل تحمل و مجرمانه است. همانطور که روزنامه نیویورک تایمز نوشت، علتش این نیست که واحدهای تولیدی مورد بحث، کالاهائی تولید می کنند یا خدماتی انجام می دهند که در حفظ سلامت مردم مکسیکو نقشی اساسی بازی می کند. بخش اعظم محصولات این کارخانه ها صادراتی است. اما آن محصولات از نظر حکومت امریکا برای ایالات متحده، «اساسی» محسوب می شوند! واقعاً که! آیا می توان تصور کرد که جریان تولید تلویزیون و روان نویس و موتورهای هواپیما برای شرکت های هوانوردی امریکا که فعالیت هایش را هم به طور جدی کم کرده قطع شود؟

واقعیت زشتی که پوشیده می شود: توان سودآوری زنجیره امپریالیستی تأمین کالاها+ وابسته به تپش دائمی خطوط تولید جهانی است... توانائی های ستراتیژیک ارتش یا ماشین کشتار امریکا و دستگاه امنیتی اش مستلزم این است که مواد و عناصر [مورد نیازش] حتماً و دائماً تأمین شود. توان رقابتی سرمایه امریکائی وابسته به تولید کم هزینه و

کارآمد و قابل اتکاء است. به خصوص که اقتصاد چین به سرعت در حال برگشت به روزهای رونق است و چین امپریالیستی می تواند در این تنگنای اقتصاد جهانی امپریالیستی، خود را در میدان رقابت بالا بکشد.

پاسخ سفیر امریکا به نگرانی هائی که از سوی حکومت مکزیکو در مورد شیوع کووید ۱۹ در بین کارگران این واحدهای تولیدی ابراز شد این بود: «اگر همه شرکت ها را ببندید و آن ها به جای دیگری کوچ کنند دیگر "کارگری" نخواهید داشت.» به عبارت دیگر، یا شما مکزیکوئی ها کارخانه ها را دوباره باز می کنید یا ما امریکائی ها و بنگاه های فراملیتی مان، شما و اقتصاد درب و داغان تان را تنها می گذاریم. ضمناً این بخشی از منطق عملی و باج گیری زنجیره امپریالیستی تأمین کالا است. کارخانه های مکزیکو هم تعطیل نشد.

روزنامه نیویورک تایمز این اولتیماتوم را به عنوان نمونه ای از «روابط نابرابر» امریکا با مکزیکو توصیف کرد و دقیق تر بگوئیم این نوکلونیالیزم بی پیرایه است. توجه داشته باشید که اکثریت بزرگ مبتلایان به کووید ۱۹ در مکزیکو، کارگران کارخانه ها هستند. (۱)

مدرک شماره دو: فست فشن (مُد سریع)، کارگاه های عرق ریزان و کووید ۱۹ در بنگله دیش

حدود چهار میلیون و یک صد هزار کارگر که ۸۵ درصدشان زن هستند در شرایطی کمرشکن در صنعت پوشاک بنگله دیش کار و زندگی می کنند. آن ها برای خرده فروشانی کار می کنند که برای شرکت های غربی «وال مارت» و «تارگت» و «اچ اند ام» و امثالهم، تی شرت و پیراهن و شلوار تولید می کنند. سوانح صنعتی، آتش سوزی، ریزش ساختمان و سوء استفاده جنسی در این کارگاه های کم هزینه و کشنده رایج است. (در همین سال ۲۰۱۳ بود که بیش از ۱۰۰۰ نفر بر اثر ریزش یک ساختمان جان باختند.) «فست فشن» چهار فصل شما، شامل همه این چیزها هم هست. (۲)

اقتصاد بنگله دیش برای خدمت به منافع امپریالیسم معوج شده و از ریخت افتاده است: ۸۰ درصد درآمد صادراتی این کشور از صنعت پوشاک است. این درآمد نیروی محرک «رشد» اقتصادی بنگله دیش است. کشور در برابر شوک های اقتصادی که از کشورهای امپریالیستی بر می خیزد (نظیر رکود سال های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹) به شدت آسیب پذیر است. صنعت پوشاک زیر تیغ شمشیر است. اگر این کارگاه ها نتوانند به قیمت های تحمیل شده پای بند بمانند و آن ها را مرتباً کاهش دهند، خرده فروشان غربی می توانند به دیگر عرضه کنندگان در سایر کشورهای فقیر رو کنند و با آن ها قرارداد مقاطعه کاری ببندند. این همان دامی است که زنجیره امپریالیستی تأمین کالاها گسترده است. یک تولیدکننده علیه تولید کننده دیگر. روش کار، چنین است. هزینه ها باید پائین آورده شود و سودآوری بالا برود... و کل این جریان بر فوق استثمار وحشیانه استوار است. پیش از شروع کووید ۱۹ روال این بود.

با شدت گرفتن تأثیرات پندمی و تعطیلی خرده فروشی ها در امریکا، شرکت های غربی ناگهان سفارشات میلیارد دلاری خود را لغو کردند. بخش اعظم صنعت پوشاک و سایر کارگاه های بنگله دیش تعطیل شد. میلیون ها کارگر که اکثراً زنان نواحی روستائی اند به خانه فرستاده شدند. تقریباً هیچ یک از شرکت های خرده فروشی مشهور حاضر نشد در تأمین بخشی از دستمزد که طبق قانون بنگله دیش باید در شرایط کنونی به کارگران داده شود، سهم بگیرد. ۷۰ درصد این کارگران بی هیچ دستمزدی به خانه فرستاده شدند. (۳) بسیاری شان بی آن که بدانند ویروس کرونا را به روستاهای خود منتقل کردند.

اما تعطیلی ها موقتی بود. مجتمع ها و کارگاه های پوشاک رقیب در کامبوج، چین، سریلانکا و ویتنام که آن ها هم جزئی از زنجیره تأمین کالا برای بازارهای غرب اند، دوباره کارشان را شروع کردند. اگر کارگاه های بنگله دیش هم راهی برای شروع مجدد تولید پیدا نمی کردند ممکن بود سفارشات را برای همیشه از دست بدهند. بنابراین صدها هزار کارگر صنعت پوشاک بین داکا (پایتخت کشور و مرکز صنعت پوشاک) و روستاهای شان مثل شبح سرگردان شدند.

خیلی ها این مسیر را پیاده طی می کردند. مجله اکونومیست فاجعه ای که بر کارگران سایه افکنده بود را چنین تصویر کرد: «کارگاه های تولید پوشاک، آن ها را در زاغه هایی که اینک به مرکز شیوع ویروس کرونا در بنگله دیش تبدیل شده، به حال خود رها کرده اند تا رفته رفته مثل شمع آب شوند.»

آیا خبر دارید در یکی از فقیرترین محلات داکا که مرکز تولیدی ها است، از ۱۶۰ مورد تست کووید ۱۹، ۱۵۰ تایش مثبت از آب درآمده است؟ آیا خبر دارید که بنگله دیش با ۱۷۰ میلیون جمعیت فقط حدود ۱۰۰۰ تخت مراقب ویژه بیمارستانی دارد؟ (۴)

مدرک شماره سه: زاغه ها که محصول کارکرد امپریالیسم است به مثابه تسمه نقاله های کووید ۱۹ عمل می کند.
در حالی که منحنی موارد تازه کووید ۱۹ در کشورهای ثروتمند رو به صاف شدن دارد، کشورهای فقیر اینک به مکانی تبدیل شده اند که موارد کووید ۱۹ در آنها بیشترین سرعت رشد را دارد.
یک علت اصلی اش همانی است که باب آوکیان اسمش را «زاغه نشین کردن جهان سوم» گذاشته است. منظور فرایند خرد کننده شهری شدن کشورهای تحت سلطه است: و رشد انفجاری شهرها و آلودگی نشین های فقرزده با جمعیت زیاد و مترکم. جایی که بیماری بر راحتی انتشار می یابد.

این رشد بیسابقه شهرها و «کلان شهرها» در جهان سوم را به حساب چه باید گذاشت؟ کشاورزی تجاری و سرمایه گذاری های امپریالیستی در زمینه مواد خام و چنگ اندازی به مناطق روستائی، کشاورزی خودمعیشتی دهقانی را داغان کرده است. مناطق تولید به قصد صادرات امپریالیستی که محصولاتش راهی کشورهای ثروتمند می شود مهاجران را به سوی شهر می کشاند. گرمایش زمین که به عمدتاً نتیجه استفاده کشورهای ثروتمند از سوخت های فسیلی است، زمین هایی که سابقاً مزرعه و علفزار بود را به بیابان تبدیل کرده است. این مسأله و عوامل دیگر ده ها میلیون را از مناطق روستائی بیرون رانده و روانه شهرها کرده است. اما اقتصاد کشورهای تحت سلطه چنان توسط امپریالیسم معوج شده که قادر نیست مردم را جذب مشاغل معمولی کند.

در محیط امن خانه هایتان به معنای این بررسی آکادمیک بیندیشید: «یک میلیارد و دویست میلیون نفر در سراسر دنیا ساکن زاغه های غیررسمی اند. مشخصه این زاغه ها، جمعیت زیاد و عدم دسترسی کافی به آب و بهداشت است. معنایش این است که اجبار به در خانه ماندن یا اجرای قرنطینه در این مکان ها غیرممکن است. در بعضی از آلودگی نشین ها، میزان تراکم جمعیت ۴۰۰ هزار نفر در هر کیلومتر مربع است. این را مقایسه کنید با میزان تراکم جمعیت در هر کیلومتر مربع شهر نیویورک که ۱۳ هزار نفر است.» (۵) پرسش این است که در چنین شرایط وحشتناکی چطور می توان فاصله گیری اجتماعی را عملی کرد؟

اما مسأله فقط این نیست که مردم در کشورهای تحت سلطه مجبور به زندگی تحت چه شرایطی هستند. بلکه شرایطی که مجبور به کارشان می کند را هم دید. اکثریت بزرگی از مردم در «جنوب جهانی» اگر کاری پیدا کنند، در بخش به اصطلاح «اقتصاد غیررسمی» است. منظور مشاغل نامنظم است که امنیت شان ناچیز است؛ دستمزدها غالباً در جا به شکل نقدی پرداخت می شود، مشاغل تابع قانون و مقررات محیط های کاری نیست و مزایا هم ندارد. اکثر شاغلان در اقتصاد غیررسمی هیچ پس اندازی ندارند و باید درآمد روزانه یا هفتگی خود را خرج خورد و خوراک خانواده شان کنند. پرسش این است که آیا به تعطیلی ها گردن می گذاری و گرسنگی می کشی یا قوانین تعطیلی و خانه نشینی را می شکنی تا شکم خانواده ات را سیر کنی؟

و حکومت ها در فقیرترین کشورها بودجه محدودی برای حمایت از گروه هایی دارند که دیگر کار نمی کنند یا خانه نشین شده اند. یک روزنامه نگار گزارش داده که «دو دنیا در برابر ما قرار دارد که هر دو بدترین اند: یک سو، فقر

گسترده ناشی از تعطیلی ها را داریم و سوی دیگر، بیماری و مرگ گسترده ناشی از شیوع ادامه دار ویروس را.» (۶) در حال حاضر این واقعیت زندگی اکثریت اهالی دنیا است.

هنوز تمام نشده... مدرک شماره چهار: بهداشت عمومی کشورهای فقیر هم در چنگال امپریالیسم است

در سال ۲۰۱۹ میزان بازپرداخت قروض خارجی از سوی ۶۴ کشور افریقائی بیشتر از پولی بود که برای بخش بهداشت خود هزینه کردند. (۷) نزدیک به نیمی از این کشورها در منطقه افریقای مرکزی و جنوبی قرار دارند. منظور از میزان بازپرداخت، مبلغی است که وام و بهره وام را شامل می شود و باید طی یک دوره زمانی معین به بانک ها و حکومت ها و سایر مؤسسات وام دهنده امپریالیستی مانند «صندوق بین المللی پول» ++برگردد.

این آمار هولناک نشان می دهد که میزان بازپرداخت قروض بیش از هزینه بهداشت عمومی این کشورها است. نتیجه اش این شده که به علت کاهش بودجه های مربوط به بخش سلامت، از جمله در زمینه آموزش و پژوهش، با هدف تأمین شرایط وام گرفتن از مؤسسات مالی امپریالیستی، بسیاری از پزشکان تحصیل کرده در کشورهای غربی مهاجرت می کنند. یعنی در دوران پندمی، آن منابع مالی که می توانند از برخی جوانب این بحران بکاهد به بازپرداخت قروضی اختصاص می یابند که کل ساختار سلطه امپریالیستی در کشورهای تحت سلطه را تقویت می کند: ساختار تولید با جهت گیری صادراتی، استخراج مواد خام و توسعه زیرساخت در خدمت نیازهای انباشت هر چه بیشتر سودهای امپریالیستی. و با توجه به افت اقتصادی شدیدی که کشورهای فقیر دچارش هستند و میلیاردها دالر اضافه ای که برای کنار آمدن با بحران سلامت موجود احتیاج دارند، فشار بازپرداخت قروض از گذشته هم بیشتر خواهد شد. به این شواهد توجه کنید:

- سنگین ترین بار بیماری های دنیا بر دوش افریقا است اما فقط سه درصد کارکنان بخش بهداشت و سلامت دنیا را در اختیار دارد. (۸)
- در نقطه اوج شیوع ابولا در غرب افریقا، برای هر ۱۰۰ هزار نفر در سیرالئون دو پزشک وجود داشت. در نیجریه (که پر جمعیت ترین کشور افریقا است) تعداد پزشکان برای هر ۱۰۰ هزار نفر، ۴۵ نفر بود. در همان دوره، در ایالات متحده برای هر ۱۰۰ هزار نفر ۲۵۰ پزشک موجود بود. (۹)
- میانه ماه اپریل ۲۰۲۰ در نیجریه دویست میلیونی، فقط ۱۰۰ دستگاه تنفس مصنوعی وجود داشت! (۱۰)

نتیجه گیری

هر آنچه در این متن توضیح دادم بازتاب معوج بودن دنیا است. بازتاب این که نیروهای تولیدی و فن آوری پیشرفته در کشورهای سرمایه داری امپریالیستی متمرکز شده است. این تصویر هولناک پایان ناپذیر، «شرایط پیشاپیش موجود» سلطه امپریالیستی در «جنوب جهانی» است: کارگاه های عرق ریزان که بخشی از زنجیره تأمین کالا را شامل می شود، قرض هائی که اقتصاد کشورهای فقیر را تحت کنترل در می آورد و معوج می کند و زاغه های پر جمعیتی که مرکز فقر و بیماری است. همه اینها بنیان و بخشی لاینفک از خصلت و کارکرد اساسی نظام سرمایه داری امپریالیستی است. پندمی کووید ۱۹ همه این رنج ها را شدت بخشیده است و وضع از این هم بدتر خواهد شد. به قول باب آواکیان: «... دو انتخاب پیش روی ما قرار دارد: یا به همه این چیزها تن می دهیم و نسل های بعدی را هم محکوم می کنیم که آینده ای مشابه این یا به مراتب بدتر داشته باشند؛ البته اگر اصلاً آینده ای در کار باشد. و یا، انقلاب می کنیم!»

توضیحات

+ زنجیره تأمین یک شبکه به هم پیوسته از واحدهای تولیدی، حمل و نقل و توزیع است که فرایند تولید یک کالای نهائی (مثل نایکی، آی فون یا خودرو) را شکل می دهد. سرمایه امپریالیستی زنجیره جهانی تأمین را به کار می گیرد تا فعالیت های به هم مرتبط تولید (استخراج مواد خام، ساختن قطعات و اجزاء و مونتاژ نهائی) را از طریق مقاطعه کاری به خارج از مرزها منتقل کند. سرمایه امپریالیستی این فعالیت ها را با دستمزدی پائین به تأمین کنندگان در کشورهای تحت سلطه «جنوب جهانی» می سپارد و آن ها را تحت فشار دائم قرار می دهد تا هزینه ها را کاهش دهند. معنایش استثمار وحشیانه کارگران است.

++ کشورهای فقیر برای بازپرداخت قروض معمولاً باید از راه تولید و فروش محصولات در بازار جهان، درآمد و منابع مالی ایجاد کنند. از اینجاست که می توانند به ارزهای خارجی نظیر دلار که لازمه بازپرداخت است، دست یابند. اما اغلب، زمانی که امکان بازپرداخت قروض کوتاه مدت با بهره زیاد به دست نمی آید، کشورهای فقیر مجبورند بی وقفه از نو قرض بگیرند تا وام ها را پس بدهند. این روند به وضعیتی می انجامد که اسمش را «تله قرض» گذاشته اند.

منابع به زبان انگلیسی

1. Natalie Kitroeff, "[As Workers Fall Ill, U.S. Presses Mexico to Keep American-Owned Plants Open](#)," New York Times, April 30, 2020
2. See, Dana Thomas, Fashionopolis: The Price of Fast Fashion and the Future of Clothes (New York: Penguin, 2019).
3. Elizabeth Paton, "[‘Our Situation is Apocalyptic’: Bangladesh Garment Workers Face Ruin](#)," New York Times, March 31, 2020.
4. "[Suffering from a stitch—Bangladesh cannot afford to close its garment factories](#)," The Economist, April 30, 2020.
5. Asif Saleh and Richard A. Cash, "[Masks and Handwashing vs. Physical Distancing: Do We Really Have Evidence-based Answers for Policymakers in Resource-limited Settings?](#)," Center for Global Development, April 3, 2020.
6. Kelsey Piper, "[The devastating consequences of coronavirus lockdowns in poor countries](#)," Vox, April 18, 2020.
7. Jubilee Debt Campaign, "[Sixty-four countries spend more on debt payments than health](#)," April 12, 2020
8. Robert Nash, et al., "[Reflections on family medicine and primary healthcare in sub-Saharan Africa](#)," BMG Global Health, May 12, 2018.
9. Statista Research Department, "[Physician density in West African countries suffering from the 2014 Ebola outbreak](#)," August 16, 2014.
10. Max Bearak and Danielle Paquette, "[Africa’s most vulnerable countries have few ventilators—or none at all](#)," Washington Post, April 18, 2020

---

۴ ماه مه ۲۰۲۰ - منتشر شده در سایت: revcom.us
برگردان از: وبلاگ خیابان انقلاب: enghelabenovin.blogspot.com